

Gemeentebloei.nl

De transformatie van de stad

Voorwoord

Jaren geleden kocht ik op een conferentie het boek 'City Reaching – On the Road to Community Transformation' geschreven door Jack Dennison. Ik zette het in mijn boekenkast en van tijd tot tijd bladerde ik het eens door. Maar op de een of andere manier kwam ik niet tot echt lezen. Tot ik het laatst nodig had voor een artikel dat ik wilde schrijven over de Kerk in de stad. Al lezend kwam ik tot de conclusie dat ik het ten onrechte had genegeerd! Wat een helder, eerlijk en praktisch boek!

Als deelnemer aan een interkerkelijke werkgroep die evangelisatie in mijn eigen stad naar een hoger plan wilde tillen, had ik enige ervaring met samenwerking met christenen uit verschillende hoeken van de Kerk. We organiseerden Paasjubels, deelden beschuiten met muisjes en geboortekaartjes uit met Kerstmis en vergaderden over eenheid onder kerken, die maar niet echt van de grond kwam. We wisten dat het mogelijk moest zijn: eenheid van de christenen en transformatie van de stad. Maar welke route leidt daar naar toe?

Dennison wijst de weg! Als stichter en president van CitiReach International opende hij vele leiders van stadskerken in Amerika de ogen voor het proces dat leidt tot transformatie van de stad. Daar is een paradigmawisseling voor nodig, betoogt hij. Maar wie dat er voor over heeft gaat zijn stad met andere ogen bekijken!

Ik heb van het boek een uittreksel/bewerking gemaakt. In de hoop dat zij die zich willen toewijden aan Gods plan voor de stad er inspiratie uit zullen putten!

Jan Radder

'Begin met het eindresultaat in gedachten'

(Stephen Covey)

Bid tot de HEER voor de stad waarheen Ik jullie weggevoerd heb en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei (Jeremia 29: 7).

Een groep voorgangers heeft zojuist samen ontbeten. Ze hebben ook gebeden voor hun stad in een apart zaaltje van een restaurant. Zorgelijk praten ze over het ontbreken van groei in hun gemeenten en de opstapelende nood en problemen in hun stad.

'We moeten iets doen om onze stad voor Christus te winnen', zegt de voorganger van de Dalkerk.

'Wat denken jullie van een grote evangelisatieactie?', stelt een andere voorganger voor. Iedereen knikt instemmend. Het idee wordt meteen omarmd.

De weken die volgen wordt er contact opgenomen met een bekende evangelist, er worden data geprikt, comités gevormd en geld ingezameld. Lang wordt vergaderd over een geschikte ruimte (het wordt het plaatselijke stadion), de nazorg wordt geregeld en ook de eindeloze reeks details voor de promotie van het evenement. Iedereen kijkt reikhalzend uit naar de openingsavond. Duizenden zoeken een plaatsje in het stadion. Elke avond weer komen er honderden mensen naar voren om hun leven aan Jezus te geven. De leiders van de gemeenten verklaren dat de actie een groot succes is. Een van de voorgangers meldt enthousiast dat de daling van de bezoekerscijfers in zijn gemeente is gestopt en dat er sinds jaren weer bekeerdingen zijn. Maar in de weken die volgen hoor je steeds minder over de evangelisatieactie. Het wordt een leuke herinnering die warme gevoelens opwekt, hoewel steeds minder. Na een jaar zijn er geen vruchten meer aanwijsbaar van de actie, die heel wat geld heeft gekost en ontelbare manuren.

De schuld ligt niet bij de evangelist. Hij heeft vurig gepreekt. Maar met het verstrijken van de tijd is er geen of weinig bewijs dat er iets in de gemeenten ten goede is veranderd. Laat staan dat de stad er iets van heeft gemerkt!

Natuurlijk, de Heer wekte het verlangen in de harten om iets voor de stad te doen, Hij nam het initiatief, maar de kerken in de stad – geïsoleerd en verdeeld in kleine, worstelende fracties, zag geen kans de actie onderdeel te laten zijn van een algehele, dynamische strategie om de stad met het evangelie te bereiken.

De kloof en het antwoord

Jack Dennison vergelijkt in zijn boek 'City Reaching, On the Road to Community Transformation'

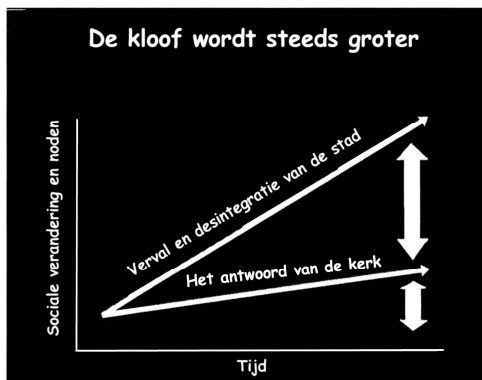

...Grafiek 1...

verkeerd is gegaan of wat haar te doen staat.

'Is dit het beste wat de Kerk, de belichaming van de opgestane en levende Heer kan doen als het om het bereiken van onze steden voor Christus gaat?', vraagt Dennison zich af.

Er gaapt een steeds groter wordende kloof tussen de toestand van de grote steden en de impact en invloed van de kerk. Het gat tussen wat nodig is, of verwacht wordt door

...Grafiek 2...

de sociale omgeving en hoe de kerken daarop zouden moeten reageren, dreigt onoverbrugbaar te worden (grafiek 2). De verticale lijn links geeft de hoek aan van de sociale verandering en de behoeften die daar bij horen. De tweede lijn beeldt uit hoe een instituut als de kerk daarop kan inspelen. Er is een antwoord, maar de manier waarop de kerk nu reageert, kan haar nooit in staat stellen de nood te lenigen. En mettertijd zal de kloof alleen maar groter worden. Dennison: 'Als we doorgaan met uit te gaan van dezelfde veronderstellingen – hetzelfde paradigma – zoals we altijd hebben gedaan, zal de kloof te zijner tijd zo wijd zijn dat hij nagenoeg niet te overbruggen zal zijn.'

Hoe hard de leiders van de kerken ook werken, ze verliezen terrein.

De mouwen opstropen en een tandje hoger schakelen?
'In een hogere versnelling werken kan nooit in de plaats komen van de juiste dingen doen', schrijft Stephen Covey Albert Einstein citerend. Dennison wil juist dat de kerken gas terugnemen, gaan bidden en de situatie eerlijk onder ogen zien. Om uit die situatie te komen is een grondige verandering nodig. Waar nodig zal dat een breuk met het verleden betekenen en onomkeerbaar zijn. Vaststellen dat verandering nodig

is om een transformatie van de steden te kunnen bereiken, is al een hele stap vooruit. De volgende stap zal zijn: welke strategie kiezen we daarvoor? Dennison wijst de weg in zijn boek.

'Droommuur' voor de Kerk

De verslagen van de zendingsvelden bevestigen het: we leven in een tijd die niet te vergelijken is met welke periode in de menselijke geschiedenis. Het christendom groeit explosief! De cijfers die Dennison noemt zijn indrukwekkend. Bij het verschijnen van zijn boek kwamen elke dag 10.000 Zuid Amerikanen tot geloof; 140.000 Afrikanen elke week en 900.000 Chinezen per jaar. Betrouwbare rapporten zeggen dat elke dag 165.000 mensen per dag Christus leren kennen. En de cijfers blijven over elkaar heen buitelen!

'Is God de kerk aan het voorbereiden op een offensief van Zijn Geest die deze opmerkelijke groei ook in de steden van de wereld zou kunnen bewerken?', vraagt Dennison zich af.

Kijk naar de volken, let goed op, jullie zullen verbaasd zijn en verbijsterd! Er gebeurt iets, nog tijdens jullie leven, iets zo uitzonderlijks dat je het niet zult geloven als het je wordt verteld (Habakkuk 1:5).

Rond het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw denderde ineens vanuit het niets het paradigma van de stadskerk – het Lichaam van Christus dat gelovigen en gemeenten uit elke hoek van het christendom, plaatselijk of regionaal verbindt – over heel Amerika. Het verschijnsel kreeg allerlei 'etiketjes' opgeplakt: een stad voor Jezus 'bereiken', 'innemen' of 'discipelen'. De Bijbel herinnert ons er aan dat er maar één kerk is in een bepaald geografisch gebied waar het Lichaam van Christus is gevestigd. De Argentijnse voorganger Carlos Mraida schrijft: 'De stad is de bijbelse omgeving die het plaatselijke karakter van de kerk bepaalt.'

Dennison: 'De kerk bestaat alleen maar als een plaatselijke bijeenkomst van gelovigen, of als de universele kerk die alle gelovigen vertegenwoordigt.'

De mensen zijn steeds minder aan een plaats gebonden. Wereldwijd vindt er migratie van mensen plaats. Van het zuidelijke naar het noordelijke halfrond, van het oosten naar het westen en de trek gaat vooral naar de steden. De christelijke urbanoloog Ray Bakke schrijft: 'Zending bestaat niet langer uit het oversteken van oceanen, het doorkruisen van woestijnen en jungles, maar over het oversteken van de straten in de wereldsteden.'

Een nieuwe kijk op de oude kerk

Er is dus meer nodig dan een 'cosmetische' ingreep om de kerk te transformeren. 'Als we doorgaan met de gangbare denkmodellen, gedrag en bedieningsstructuren die kenmerkend zijn voor de Kerk die we kennen, zullen we er waarschijnlijk achterkomen dat het onmogelijk is de vruchten van de opwekking te oogsten die velen in onze tijd verwachten', schrijft Dennison. Hij pleit voor een zo snel mogelijk afstand nemen van het huidige paradigma. En hij wijst er op dat het niet gaat om een nieuw idee of een nieuwe bediening. Maar een belangrijke paradigmawisseling. Dat kan voor sommigen best beangstigend zijn. Het gangbare paradigma loslaten, dat een zekere mate van veiligheid garandeerde en een (wankele) eenheid bood. Vrijwel zeker zal het nieuwe paradigma tegenstellingen scheppen. Een paradigma dat Dennison aanduidt met 'new apostolic' (nieuw apostolisch) of 'post-Christendom' en dat structuren en onze kijk op de missie van de kerk zal veranderen. Welke veranderingen heeft Dennison op het oog? Hij noemt er vijf in zijn boek.

1. Van een 'kom-naar-' naar een 'ga-naar-kerk'

'Wat is kerk? Een vraag waar al heel wat over is geschreven en gediscussieerd. Dennison spitst die vraag liever toe op: waar richt de kerk zich op? Als gelovigen spreken over hun kerk bedoelen ze vaak het gebóúw en het tijdstip van de samenkomsten. 'Kom maar naar ons gebouw en doe als wij', is dan het motto. Deze mentaliteit leidt tot een 'Kom-naar-kerk'. Dennison heeft een andere kerk voor ogen. 'In het nieuwe paradigma, of de opkomende Nieuwe Testamentconstructie, moet kerk simpeler worden gezien, als een samenkomen van gelovigen.' Zij kan dan meerdere uitdrukkingsvormen hebben, samenkomen in verschillende groottes, op verschillende plaatsen en tijden en nog steeds volledig 'kerk' zijn. De kerk in die vorm komt meer overeen met het model van de eerste eeuw. De gelovigen van de eerste gemeenten stonden bekend als 'ga-naar-mensen'. Een ga-naar-kerk dringt veel gemakkelijker door in de haarvaten van onze steden en brengt mensen van elke klasse, soort en conditie bij Jezus. Dat vraagt ook om gezónde kerken.

2. Van plaatselijke samenkomsten naar een regionale kerk

De kerk heeft twee aspecten: de plaatselijke samenkomst en de universele kerk. Bijna iedere gelovige zal dat onderschrijven. De plaatselijke gemeente is dan vooral een groep gelovigen die er voor kiezen regelmatig een eredienst te beleggen, terwijl de universele kerk de 'onzichtbare kerk' is, die bestaat uit alle gelovigen over de hele wereld. Maar het Nieuwe Testament beschrijft een derde dimensie, die in onze tijd door steeds meer gelovigen wordt onderkend: de stadskerk of de kerk in de stad. Dennison: 'Dit is de kerk die alle christenen en gemeenten omvat binnen een gegeven stad.'

De theoloog Rex Koivisto: 'In het Nieuwe Testament worden drie fundamentele dimensies van de kerk genoemd: de gelovigen die regelmatig als een huisgemeente samenkomen; de gelovigen die periodiek als een plaatselijke (stads)kerk samenkomen en de gehele gemeenschap van gelovigen in Christus die niet in de gelegenheid zijn om allen op dezelfde tijd samen te komen, maar waarvan elke gelovige deel uitmaakt.' Dennison betreurt het dat veel voorgangers en de meeste gelovigen niet de link zien tussen de plaatselijke gemeenten en de nieuwtestamentische huisgemeenten. Daarom zien ze volgens hem

*Derde
dimensie:
de
stadskerk*

ook niet het organische en organisatorische verband tussen de plaatselijke gemeenten en de stadskerk.

'Het concept dat er maar één kerk in de stad was, die alle aangesloten samenkomsten omvatte, was een net zo natuurlijk onderdeel van het denken in de eerste eeuw als het concept van de plaatselijke gemeente. Onderzoek van de commentaren op de Bijbel en de systematische theologie tonen aan dat de bijbelwetenschappers al voor het begin van de twintigste eeuw steeds spraken over drie dimensies van de kerk: de plaatselijke gemeente, de regionale (stads)kerk en de Wereldkerk. Het lijkt er op dat de bijbelcommentatoren en de theologen het concept van de stadskerk aan het begin van de twintigste eeuw hebben losgelaten.'

De nadruk kwam te liggen, zegt Dennison, op de autonomie van de plaatselijke gemeente. 'Een dergelijke autonomie, hoewel die vrijheid van controle van buiten en manipulatie bood en de gemeenten in staat stelde om de gedachten van de Heer over hun toekomst na te speuren, leidde ook tot isolatie en sektarisme.'

Hij citeert Rex Koivisto uit diens boek 'One Lord, One Faith', (Wheaton, 1993):

'Sektarisme kan worden gedefinieerd als een verenging van de ruimte voor acceptabele christelijke gemeenschap en samenwerking, als gevolg van een uitvergroting van wat doorgaat voor orthodoxe leer. Het wordt daardoor mijn (of die van mijn groep) weigering om diversiteit bij anderen toe te staan en conformiteit te eisen met al mijn inzichten, alsof mijn inzicht (inclusief de details) alleen de goedkeuring van de Heer hebben. Het is de opvatting dat ik, of mijn eigen specifieke groep, alleen de waarheid in pacht heeft, met uitsluiting van anderen.'

De gevolgen waren verwoestend, zegt Dennison. 'De isolering van elke gemeente van de andere belette het Lichaam te functioneren als Lichaam, omdat de vele delen weigerden de andere te erkennen, laat staan dat ze er mee samenwerkten.'

Achteraf verbaasde Dennison zich dat hij zo gemakkelijk over de teksten in de Bijbel heeft gelezen die slaan op de kerk in de stad en die hij voor het gemak alleen maar toepaste op de plaatselijke gemeente. 'Door de lens van de kerk in de stad gezien gaat er een nieuwe wereld open als ik Handelingen en de brieven van Paulus lees, vooral 1 Korintiërs 12 en Efeziërs 4 en 6.'

Dennison ziet de bijbelse rol van de stadskerk als volgt:

1. De praktijk van de eerste gemeente was een regelmatige, of zelfs dagelijkse ontmoeting in de huizen (plaatselijke gemeenten), en zo nu en dan samenkomsten van de gezamenlijke christelijke gemeenschap uit de hele stad, in het besef opgenomen te zijn in de werkelijkheid van de universele kerk.
2. De meeste brieven in het Nieuwe Testament waren aan gemeenten gericht zoals hierboven omschreven. Dat waren de gemeenten in Korinte, Rome, Tessalonica, Efeze en andere.
3. In Handelingen 3:8 staat een van de vele voorbeelden waar het noemen van de gemeente slaat op de stadskerk en niet op de plaatselijke gemeenten. Onmiddellijk na de marteldood van Stefanus zien we dat Saulus '...probeerde de gemeente te vernietigen door mannen en vrouwen met geweld uit hun huizen te sleuren en hen te laten opsluiten in de gevangenis.' De kerk die hij probeerde te vernietigen was de stadskerk van Jeruzalem.
4. Toen Paulus leiders in de gemeente aanstelde, die hij 'oudsten' noemde, was dat om hen de gave te geven van herders in de stadskerk. We weten niet zeker hoe het bestuur op huiskerkniveau was, omdat het hier niet wordt omschreven. Maar uit Handelingen 14:23 en Titus 1:5 blijkt dat oudsten werden aangesteld

met als doel wederzijds rekenschap af te kunnen leggen en coördinatie en overzicht op de hele gemeente in elke stad.

Deze 'paradigmawijziging' heeft de volgende gevolgen:

1. De weigering met anderen samen te werken gaat in tegen Jezus' gebed en verlangen, zoals dat staat in Johannes 17:20-23. Leiders, gemeenten of groepen van gemeenten die deze oproep tot eenheid geweld aandoen en die zichzelf willen rechtvaardigen, beklagen of die in het verleden zijn misbruikt, zullen geen excuus kunnen vinden.
2. Omdat er maar één kerk is in elke plaats, zijn de individuele gelovigen en aangesloten gemeenten gebonden om hiernaar te handelen.
3. Leren te functioneren als de ene ware kerk in de stad zal veel van de lang verloren effectiviteit weer terugbrengen.
4. Het goede nieuws is, zoals Peter Wagner het uitdrukt 'in de afgelopen jaren heeft het verlangen om effectiever te werken geleid tot de conclusie dat samenwerken beter is dan alleen maar samenkomen en op zichzelf staand te werken.' Als we weigeren om ons te verenigen met degenen die oprecht Christus dienen, dan wint Satan en verliezen wij. De enige manier waarop we de duivel kunnen verslaan is als we het samen doen.

3. Van het gevestigde leiderschap naar opkomend leiderschap

Het verlangen naar meer samenwerking is er dus. Maar nu de praktijk. Wat is er nodig om deze droom van een stadskerk om te zetten in werkelijkheid? Mobiliseer de leiders, zegt Dennison. Hij heeft zich het vuur uit de sloffen gelopen om leiders duidelijk te maken dat het nodig was om naar het nieuwtestamentische beeld van de stadskerk terug te keren. Honderden gesprekken met voorgangers in grote samenkomsten leverden bijna niets op. Het werd Dennison duidelijk dat er een paradigmawisseling nodig was.

Wat houdt dat in? Dennison: 'Stel je eens voor dat in jouw stad de sleutelleiders van de verschillende grote stromingen van de kerk bij elkaar zouden komen en een begin zouden maken met een collectief rentmeesterschap van hun gecombineerde leiderschap en invloed; dat deze leiders met één stem tot de hele kerk zouden kunnen spreken en de kerk zouden gaan leiden in een gezamenlijk beleefd proces voor de transformatie van jouw stad.'

Dennison beschrijft in zijn boek dat zulke stadsleiderschapsteams al bestaan. In Argentinië worden ze 'pastoral council' (pastorale raad) genoemd. In de Verenigde Staten hebben ze verschillende namen. Om een bijbelse term te gebruiken zou je ze de 'geestelijke oudsten voor de kerk in de stad' kunnen noemen. Dennison noemt ze 'shepard leaders' (herderlijke leiders) of het 'leaderteam' van de stadskerk. Dit zijn de leiders van de leiders van de kerk in de stad.

Dit nieuwe type leider wordt niet klaargestoomd met traditionele methoden. Het zijn geen vrijwilligers die zichzelf aanstellen. Ze kunnen ook niet worden geselecteerd of aangewezen, ook kun je niet op ze stemmen. Ze komen in zicht via een geestelijk proces van identificatie en bevestiging van Gods roeping op hun levens.

'Dit proces begint met de erkenning dat de kern van leiderschap het vermogen is om invloed uit te oefenen. In de kerk kunnen leiders alleen maar functioneren door

geloofwaardig te zijn en dankzij het vertrouwen dat anderen in hen stellen. Gemeenteleden zijn niet verplicht en kunnen ook niet worden gedwongen om hun voorgangers te volgen. Om deze reden zullen ook voorgangers hun leven niet toevertrouwen aan leiders in hun steden en die volgen tenzij die leiders geloofwaardig zijn en tenzij hun medevoorgangers, uit eigen keuze besluiten hen te volgen.' 'Op het oog lijkt het eenvoudig: spoor die leiders op die voorgangers van nature al willen volgen en dat al doen. Wie zijn de sleutelleiders van de verschillende theologische, denominationele, etnische, generationele of geografische stromingen van de kerk in de stad? Wie spreekt de Baptisten, de charismatischen, de Lutheranen en de onafhankelijken aan? Naar wie luisteren de verschillende stromingen van de zwarte kerken, de Aziatische en de Spaanse kerken? Wie spreekt de Generatie X-gemeenten aan, of de gemeenten in het noordelijke of het zuidelijke gedeelte van de stad?

Collectief gezien zijn dit de geestelijke leiders van de kerk in de stad, zegt Dennison. 'Het is de belangrijke taak van de plaatselijke groep voorgangers om deze leiders op te sporen, te testen en te bevestigen, leiders die elk al gevolgd worden door een of meer van de verschillende vormen van kerk-zijn in de gemeenschap.'

Wat is de taak van deze leiders? Zij dienen de hele kerk ter plaatse. Ze slopen de barrières die de gemeenten gescheiden hielden. Ze geven uitdrukking aan de geestelijke eenheid en ze doen dat op een functionele manier. Ze stellen vast welke opdrachten in de stad nog niet zijn uitgevoerd en helpen mee een strategisch plan op te stellen om de inspanningen van de kerk om de hele stad te bereiken in goede banen te leiden.

Is er een bijbelse basis voor dit type leiders? Voor Dennison is het duidelijk: er moeten in elke stad teams van leiders komen die de taak hebben het presbyterium als geheel te leiden. 'Plaatselijke of stadsleiders stonden vanaf het begin bekend als 'oudsten'. In 1 Petrus 5:1 noemt Petrus zich 'uw mede-oudste'. In Handelingen 11 is nog maar een klein deel van de apostelen betrokken bij de gemeente in Jeruzalem. De meeste apostelen waren op andere plaatsen bezig met evangelisatie en gemeentestichting.' Er is een niet-apostolische oudstenklasse in opkomst. Met name Paulus was hiervoor verantwoordelijk. Hij evangeliseerde in de steden, bracht bekeerlingen samen in groepen en stelde in elke gemeente onder gebed en vasten oudsten aan. Hierover kan in onze tijd geen verschil van mening zijn. Wel noemt Dennison het een uitdaging om te ontdekken wie die oudsten waren en waarover hun bestuur zich uitstreckte.

Dennison: 'De manier waarop velen gewoon waren de teksten in Handelingen 14 te lezen leidde tot de conclusie dat Paulus oudsten aanstelde in elk van de huisgemeenten of plaatselijke samenkomsten. Maar staat dat er?'

Dennison wijst er op dat er tijd lag tussen het moment dat Paulus een gemeente stichtte in een stad en later daar weer terugkwam. Gezien de evangelistische passie van de eerste gemeenten kon een stadskerk in die tussentijd sterk zijn gegroeid. Dennison haalt aan wat Peter Wagner zegt over deze tussenperiodes: 'Hier noemt Paulus de drie andere steden, maar niet Derbe. Het zou kunnen dat de afwezigheid van vervolging hen toestond voor *enige tijd* in Derbe te blijven terwijl de toestand in Antiochië, Iconium en Lystra tot rust kwam.'

Hoe lang is 'enige tijd', maar ongetwijfeld lang genoeg voor een nieuwe gemeente om te groeien en volwassen te worden en uit te komen bij het punt dat zij het formele leiderschap kon ontvangen dat ook Paulus in elke stad zou aanstellen. Dennison vindt het niet onredelijk om aan te nemen dat tegen de tijd van Paulus' terugkomst de

gemeente, in een willekeurige stad die in de brieven wordt genoemd, samenkwam in tien, twintig, dertig, veertig of meer huizen? Zou hij dan persoonlijk in elk van die huisgemeenten aparte oudsten aanstellen? Dennison denkt van niet. Hij leidt uit Paulus' onderwijs en praktijk af dat hij in de steden een 'raad van oudsten' aanstelde.

Wat Paulus ook gedaan mag hebben op het niveau van de huisgemeente, voor Dennison is het zonneklaar dat hij oudsten aanstelde op regionaal of stedelijk niveau. Hij staft zijn bewijsvoering met de tekst in Titus 1:5: *'Ik heb je op Kreta achtergelaten om, volgens mijn richtlijnen, de resterende zaken te regelen en in elke stad oudsten aan te stellen:..'* 'Als Paulus bedoeld zou hebben 'in elke huisgemeente of samenkomstplaats', waarom zei hij dat dan niet?'

Dennison vat de rol van de stadsoudsten samen met een lang citaat uit een boek van de Argentijn Carlos Mraida 'Unity as a Sign of Revival': 'Eenheid van leiders haalt barrières van scheiding neer, scheidt een sfeer van wederzijds vertrouwen en wordt op de hele kerk geprojecteerd en zeker op haar missie...De 'Pastoral Councils' wijzen in drie richtingen: naar de voorgangers, naar de kerk en naar de stad.

Naar de voorgangers toe wil de 'Pastoral Council' al Gods dienaren in de stad samenbrengen in een juiste en liefhebbende gemeenschap. De raad is een herder voor de voorgangers, disciplineert en herstelt hen die dat nodig hebben en voorziet in een omgeving van eenheid, Avondmaal vieren en gebed, en helpt voorgangers die geïsoleerd zijn geraakt in de bediening.

Met betrekking tot de gemeenten wil de Raad de verschillende gemeenten in een stad bewust maken van hun identiteit als de ene kerk. De raad biedt programma's aan die de plaatselijke gemeenten helpen om van de diversiteit en rijkdom van het hele Lichaam van Christus te genieten. Gemeenten worden opgewekt om de veelheid van mogelijkheden met elkaar te delen waarmee God de kerk van de stad heeft gezegend...

Het raakvlak met de stad ziet de Raad in het feit van de autoriteit en het geestelijke bestuur van de stad. Hij onderkent de problemen van de stad en zoekt naar oplossingen. De Raad spreekt zich profetisch uit en stelt onrechtvaardigheden in de stad aan de kaak en hij zorgt er voor dat de aankondiging van de tegenwoordigheid van het Koninkrijk van God duidelijk kan worden gehoord. Hij bidt en staat in de bres, doet voorbede voor de stad en de inwoners daarvan. Hij beïnvloedt en dringt door in de verschillende sociale en politieke structuren van de stad met de waarden van het Koninkrijk.

En boven alles zoekt hij Gods visie voor de stad en ontwikkelt een missionaire strategie, die voor iedereen duidelijk is, en die een wezenlijke invloed op de stad heeft, met het evangelie van Jezus Christus.'

4. Van gemeenschap naar functionele eenheid

Onenigheid tussen de mensen van God is van alle tijden. Denominaties trekken gescheiden op. Leiders worden trots en geven af op andere leiders en scheiden zich af van de rest van het Lichaam van Christus. Een van die leiders, Peter Wagner moest belijden: 'Ik was zo naïef te denken dat de duivel de verschillende denominaties had uitgevonden. Alleen mijn evangelische denominatie zou voor de opwekking zorgen. Als iedereen maar net zoals wij zou worden, zou God kunnen werken. Ik besepte niet dat ik een sektarisch bolwerk koesterde. Toen werd ik in een charismatische vernieuwing gezogen en toen dacht ik dat *wij* degenen waren die de opwekking zouden brengen en dat alle anderen er naast grepen. Ik kreeg een ander etiket, maar ik behield hetzelfde bolwerk. Tenslotte overtuigde de Heer mij van mijn sektarisme.'

Het kan ook anders. Dennison noemt de Filippijnen als voorbeeld. Toen hem werd gevraagd wat strategisch denken voor de kerk op de Filippijnen had betekend antwoordde Jun Vencer, toen hoofd van het DAWN 2000 Filippijnenproject en directeur van World Evangelical Fellowship: 'Leiders zeggen niet meer: 'We hebben 400 gemeenten (in onze denominatie)', maar 'we hebben 35.000 gemeenten'. De kerk op de Filippijnen denkt over het Lichaam van Christus niet meer in exclusieve termen – alleen maar evangelicalen, charismatischen, of welke tak van de kerk dan ook, maar beschouwt de kerk als samengesteld uit alle christelijke groepen in het hele land.

Theologische eenheid

'De noodzaak voor eenheid in het Lichaam van Christus is een bijbels gegeven. We kunnen het niet zelf in elkaar zetten of het ontkennen; het bestaat onafhankelijk van wat we zelf geloven of proberen te doen. Daarom waarschuwt de Bijbel: *'Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die de Geest u geeft: ...'* Eenheid op het geestelijke niveau is al tot stand gebracht door het verlossingswerk van Jezus Christus en onze opname in het gezin van God (Ef. 4:3).

Relationele eenheid

Dennison: 'Waarom is het dan zo moeilijk eenheid te handhaven? Ik denk dat het de zondigheid van de mens is die ons eerder aanzet tot scheiding dan tot eenheid, tot zwerven dan thuis te blijven, tot vechten dan om toe te geven. Hoewel we met ons verstand weten dat we ten diepste theologisch een eenheid zijn, bestaat de kerk in alle andere zichtbare zaken in diversiteit in plaats van uniformiteit. Eenheid zal aan deze kant van de hemel altijd strijd opleveren en onze vijand zal zeker al het zijne doen om het ons zo moeilijk mogelijk te maken. Maar we moeten blijven strijden. Het is goed om onszelf er aan te herinneren dat relationele eenheid de essentie is van de Godheid en daarom de basis voor elke menselijke relatie. Eenheid is in essentie een organische, niet een organisatorische zaak. We moeten één zijn omdat de Drie-enig God Één is.'

Maar, zegt Dennison, 'we moeten het in de echte wereld uitwerken. Er is geen substituuut voor samen tijd doorbrengen om elkaar beter te leren kennen. Het is een onbetwiste waarheid dat des te beter je iemand kent, des te waarschijnlijker zul je van die persoon gaan houden en waarderen.'

Dat is een zaak van langere adem. Relaties moeten gekoesterd worden. 'We hebben in pogingen om steden te bereiken gezien dat wanneer eenheid alleen is gebaseerd op wederzijdse toewijding aan activiteiten, de eenheid uiteindelijk snel zal verdwijnen op het moment dat de activiteit ten einde is. Eenheid is niet maar simpel dingen samen doen; het is vooral een kwestie van relaties. Wanneer we hechte, betekenisvolle en vertrouwende relaties met anderen in het Lichaam hebben, kunnen we een eenheid vormen en een alles omvattende strategie volhouden tot de Heer terugkomt, omdat de basis voor onze eenheid niet is gelegen in onze activiteit maar in onze relatie.'

Functionele eenheid

Hoewel solide relaties de basis van eenheid zijn, is dat nog niet het eind van het verhaal. Dennison heeft keer op keer in vele steden gemerkt dat eenheid een doel op zichzelf is geworden. Vaak wordt eenheid gezocht in marsen-voor-Jezus, gebedssamenkomsten, deur-aan-

De transformatie van de stad

deurevangelisatie. Op zich goede activiteiten, maar Dennison noemt ze 'symbolen' voor eenheid die zelden echt iets zichtbaars tot stand brengen. Ze geven een 'goed gevoel', maar de steden veranderen er niet door.

'Het punt is dat noch uniformiteit in de leer, noch conformiteit in christelijke ervaringen zo'n divers leger als het Lichaam van Christus bij elkaar kunnen houden. We moeten er alles aan doen om betekenisvolle relaties te koesteren en te onderhouden op alle niveaus van de kerk, maar het is de missie van Christus om het verlorene van de stad te bereiken dat ons op de lange duur op dezelfde weg houdt.' Functionele eenheid mag niet worden verward met de coördinatie van het werk van de kerk. Dat is al zo vaak geprobeerd, zonder succes. Dennison vindt het bovendien onbijbels. 'Oprechte bijbelse eenheid kan het stellen zonder controle(zucht) of conformiteit.'

Toen Dennison aan een Baptistenvriend zijn visie voor de stadskerk uitlegde was diens vraag: 'Welk deel van mijn Baptistenidentiteit moet ik opgeven om hier aan mee te kunnen doen?' Het antwoord was: 'Niets daar van.' Jim Montgomery worstelde bij het formuleren van de DAWN-strategie (DAWN staat voor: Discipling A Whole Nation) ook met dit dilemma. Hij stelde vast dat de enige vorm van eenheid die werkt (en die bijbels was) een strategie zou zijn die niet zou uitlopen op eindeloos geharrewar over bijzaken in de leer, kerkpolitiek enz. Het resultaat was geen toverformule, niets geheimzinnigs, ongebruikelijks of overgeestelijks. Het was een heldere poging om de kerk rond een gezamenlijk *doel* (grafiek 3) te verenigen, in plaats van rond een project waardoor elke gemeente genoodzaakt zou zijn haar eigen bedieningen los te laten om aan iets van buiten mee te kunnen doen. De 'droom' van Dennison: Baptisten, charismatischen, Presbyterianen, Generatie X en alle anderen die in de rij aansluiten in eenheid, om dezelfde doelen voor de stad na te jagen, waarbij ieder *voor zich kan bepalen welk aandeel zij daarin kan nemen*.

Vragen die zich voordoen

- 1) *Wie is de gemeente met wie we in functionele eenheid zullen moeten gaan wandelen?* Het eenvoudigste antwoord komt van de Vader die ziet dat de kerk wordt gevormd door iedere persoon in wie Christus woont. We moeten leren wandelen met de hele en ware familie van gelovigen. Maar de situatie is, zoals we weten, gecompliceerder dan dat.
- 2) *Wat doen we met de voorganger, gemeente of denominatie die een theologische opvatting of agenda heeft die ik niet kan onderschrijven?* Om te beginnen dienen we hun recht te erkennen dat ze anders mogen denken. Verscheidenheid kan geen rechtvaardiging zijn van afwijzing. Door de eenheid van het Lichaam en de familie van gelovigen van harte te willen aanvaarden zal mensen met dit probleem helpen de relatie te ervaren te midden van diversiteit.
- 3) *Wat als sommigen zich niet kunnen vinden in de visie?* Dennison is een voorstander van het recht van zelfselectie en standpuntbepaling voor elk individu of groep. Sommigen zullen positief reageren en sommigen niet. Sommigen zullen goede redenen hebben om niet deel te nemen. In dergelijke gevallen zal het zoeken naar oplossingen van beiden zijden de hoogste prioriteit hebben. Degenen met vleselijke redenen moeten aan God ter beoordeling worden over gelaten. Dennison: 'Er is geen sprake van een organisatie waarbij men zich kan aansluiten, er kan niet worden gestemd, er zijn geen financiële verplichtingen, niemand heeft verplichtingen na te komen. Sommigen zullen zelfs het bereiken van doelen voor steden dichterbij kunnen brengen door zich

afzijdig te houden van de rest van het Lichaam! De focus moet op Jezus en op Zijn hart voor het verlorene in de stad en haar transformatie gericht blijven.'

- 4) *Welk niveau van samenwerking is er nodig om het project van de grond te krijgen?* Volgens Dennison komt tussen de dertig en vijftig procent van de kerk in een functionele eenheid samen als gevolg de mobilisatie-inspanningen van de geestelijke leiders van de stad. Jaar na jaar zal het aantal gemeenten dat zich wil toewijden toenemen. 'In het begin is er de neiging om hard te werken om de pastorale gemeenschap zoveel mogelijk bij elkaar te krijgen. Wees ingesteld op een warme uitnodiging aan allen die Christus kennen. Maar al snel komt het moment om op mars te gaan met degenen die er klaar voor zijn. Het zal destructief blijken te zijn om te wachten tot iedereen wil instappen. Maar als de relaties hechter worden, er verzoening plaatsvindt, wanneer zuivere motieven zich openbaren, als de effectiviteit toeneemt, zal een steeds groter deel van de kerkelijke gemeenschap de vrijheid voelen om zich bij de beweging aan te sluiten.
- 5) *Op welke manieren kunnen we verwachten dat eenheid van de kerk invloed zal hebben op de stad?* Op drie niveaus: **Overheden.** Wanneer de geestelijke leiders van een stad in vriendschap en respect met elkaar optrekken, kan de volle kracht van God vrij worden gezet tegen de overheden en machten die boven die stad heersen. Onenigheid geeft de duistere machten vrij spel, terwijl eenheid de geestelijke kracht vrijmaakt om ze te ontwapenen. **Effectieve evangelisatie.** George Barna: 'Ik ben verrast hoe vaak niet-christenen ons zeggen dat kerken het klaarblijkelijk niet eens kunnen worden over kernzaken. Dit communiceert de boodschap dat de christenheid geen absolute waarheden heeft en zich minder om eenheid en samenwerking bekommert dan om competitie en suprematie. Het lijkt inderdaad wel hypocriet om uit te spreken dat alle christen in Christus een zijn, een echte familie van gelovigen die achter Jezus aan gaan en dat de praktijk laat zien dat denominaties, individuele kerken en christenen van verschillende einden van het theologische spectrum elkaar in de naam van liefde, mededogen en eenheid naar het leven staan.'
- Transformatie van de gemeenschap.** 'Wat kunnen we samen beter doen dan apart?' Deze vraag wordt steeds vaker door christelijke leiders gesteld. Er is maar één antwoord op: heel veel!

5. Van groei naar sluiting

In het vijfde onderdeel van de paradigmawisseling die Dennison noemt geeft hij aan hoe de delen bij elkaar kunnen worden gehouden en hoe ze op elkaar aansluiten. Elk van de facetten op zich kunnen de kerk al effectiever maken. Dat is nog niet genoeg, vindt Dennison. Zijn passie beperkt zich niet 'tot de dingen alleen maar beter doen, maar dat de kracht van de kerk exponentieel zal toenemen'. 'Wat ook het paradigma in het verleden was, het paradigma van de Grote Opdracht dat zich nu ontvouwt mikt niet alleen maar op het *werken* aan de Grote Opdracht, maar om die te vervullen. We spreken niet over snellere groei; maar over *afsluiten*.' Dennison beseft dat de lat hier wel erg hoog wordt gelegd. Wat bedoelt hij met 'afsluiten' en 'completeren' van de Grote Opdracht uit Matteüs 28? Kan dat bevel van de Heer wel letterlijk worden bereikt? Voor Dennison is dit een vraag die met ja en nee kan worden beantwoord. Hij wijst op Habakkuk 2: 14: '*Maar zoals de zee vol water is, zo zal de aarde vol kennis van de grootheid van de HEER zijn.*'

Het Hebreeuwse woord voor 'glorie' slaat op Gods zichtbare Shekinahglorie die Zijn aanwezigheid vertegenwoordigt onder de mens en, terwijl het woord voor 'kennis'

spreekt van een empirische werkelijkheid. De aarde is vol van Gods glorie, maar de meeste mensen daarop hebben geen *kennis* of besef van die glorie. Alleen de dynamische aanwezigheid van Jezus kan daarin verandering brengen. God wil de wereld vervullen met Zijn Zoon. Dit is ook het belangrijkste doel van de Kerk die leidt tot de vervulling van de Grote opdracht. Het belangrijkste middel om dat doel te bereiken is het stichten van gemeenten in elke cultuur en voor elk mens, tot het 'verzadigingspunt'. DAWN wil dat bereiken door een gemeente te stichten op elke duizend mensen, op loopafstand!

Terug naar de vraag of de Grote Opdracht vervuld kan worden. En die zowel ontkennend als bevestigend kan worden beantwoord. Wie gemeenten sticht tot het verzadigingspunt weet zeker dat Jezus' aanwezigheid niet alleen verzekerd is voor sommige mensen, maar voor alle mensen van een bepaalde groep, in etnische, sociaal-culturele, geografische of generationele termen. Jim Montgomery: 'Wanneer er in elk dorp en elke buurt en in elke bevolkingsgroep in een land een kerk is, staat het nog niet vast dat de Grote Opdracht voor een land vervuld is, maar dat het laatste praktische en meetbare doel bereikt is met betrekking tot het tot discipelschap brengen van dat land.'

Dennison: 'Mensen kunnen geen discipel van Jezus worden die buiten bereik van Christus zijn door zijn kerk.' En: 'De waarde van een paradigma dat uitgaat van een afsluiting van de Grote Opdracht ligt niet in een statische completering, maar in de verandering die dat vraagt in onze benadering van de bediening.'

De strategie uitstippelen

Heb je, op dit punt aangekomen, moeite jouw paradigma in te wisselen voor datgene wat hiervoor is geschetst? Er is je niets kwalijk te nemen. Want van sommige leiders vraagt het een draai van 180 graden! Van een kom-naar- tot een ga-naar-mentaliteit. Je moet je gekoesterde zelfstandigheid opgeven en jezelf gaan zien als slechts een deel van een Lichaam dat moet gaan functioneren als een geheel. En er wordt van je verwacht dat je je onderwerpt aan het leiderschap van oudsten over de hele stad. Maar – en dat is ook een kant van de zaak – misschien word je wel een van de oudsten tot wie de kerk in de stad zich zal wenden om leider te worden. 'Er zal van jou worden gevraagd om kennis te maken met 'competitie' – en daar goed mee om te gaan en om er achter te komen hoe het is om schouder aan schouder met hen te werken.' Wordt het je te machtig? Niet erg. 'De kerk heeft er eeuwen over gedaan om deze route te ontdekken, dus het zou goed zijn als je dit in je gebedstijd gaat herkauwen.'

Tactisch of strategisch?

De meeste kerken en gemeenten willen wel één front vormen om de stad te kunnen bereiken. Bij het verschijnen van het boek van Dennison (in 1999) was in vijftig steden in Amerika het idee geland. De neuzen wezen dezelfde kant op. En het doel was: de hele kerk mobiliseren om het hele evangelie aan de hele stad te brengen. De steden die het idee omarmden kozen niet alle voor hetzelfde uitgangspunt. Een deel van de steden koos voor een tactische benadering; andere gingen liever uit van een strategische benadering. Wat is het verschil? Dennison: 'Om een zo groot mogelijk hefboomwerking te krijgen moeten we eerst het verschil begrijpen tussen tactiek en strategie.'

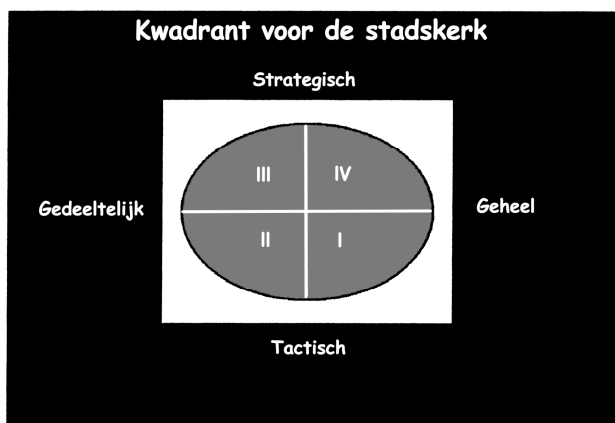
Eenvoudig gesteld is de definitie van strategie een algemeen plan om een specifiek doel te kunnen bereiken. Maar wat een goede strategie zou kunnen zijn voor een taak, wordt een tactiek als deel van een grotere taak. Een voorbeeld: de vele

strategieën die voor de uitvoering van een deel van de Grote Opdracht uit Matteüs 28 werden ontworpen. 'Maar tactieken die voor een aspect van het uitvoeren van de Grote Opdracht worden aangewend mogen niet worden verward met een alles omvattende strategie', zegt Dennison. Om het verschil tussen die twee duidelijk te maakte Dennison bij zijn bezoeken aan leiders dankbaar gebruik van een grafiek (grafiek 4). Daarin wordt helder aangetoond hoe via tactiek en strategie de stad met het evangelie kan worden bereikt. En welke rol de bedieningen daarin hebben. De verticale as staat voor het continuüm tussen strategie en tactieken; hoe het hele plaatje moet worden en hoe de afzonderlijke delen. De horizontale as beeldt het bereik van onze inspanningen uit, bestrijken ze de hele stad of slechts een deel daarvan. De vier kwadranten staan voor de aard van de benadering en de reikwijdte van de inspanning.

Onder Kwadrant 1 valt de bediening die tactisch van aard is in zijn benadering en de hele stad/kerk wil bereiken. Denk aan het Jesus Video Project; evangelisatieacties, gebed voor de stad enz. Projecten rond een activiteit of een bijzondere methode en waarvan de bedoeling is de hele stad te bereiken en de hele kerk er bij te betrekken. Kwadrant 2 zegt iets over een benadering die tactisch van aard is en die mensen wil bereiken en die maar een gedeeltelijk bereik heeft: een vakantiebijbelschool, sportwedstrijden voor de wijk, enz. Activiteiten die zijn georganiseerd om een subgroep erbij te betrekken of die een specifieke nood in een of ander deel van de stad willen oplossen.

Kwadrant 3 benoemt een strategisch onderdeel van een actie. Een plaatselijke gemeente werkt een weldoordachte strategie uit om een wijk te bereiken. Of een denominatie die een strategie ontwikkelt voor de binnen stad. In dit geval is de inspanning gedeeltelijk omdat maar een deel van de kerk (in dit geval een denominatie) aan de slag gaat in een specifiek deel van de stad.

Kwadrant 4 omvat een strategische, op de hele stad gerichte aanpak en biedt een raamwerk en een proces om de hele stad te bereiken. De aard van de activiteit in dit kwadrant moet er toe leiden dat het hele Lichaam van Christus bijeen wordt

gebracht; er een team van herders wordt opgespoord en aan het werk gezet dat de hele kerk zal dienen; dat in kaart wordt gebracht welk deel van de missie van de kerk nog voltooid moet worden; er een begin wordt gemaakt met het maken van een strategisch plan dat de kerk op weg moet helpen bij de pogingen om de stad te bereiken en dat met kracht tactische bedieningen bij zal staan om in de vele en specifieke behoeften van de stad te voorzien.

Het kost Dennison geen moeite voorbeelden te noemen van activiteiten in steden uit de kwadranten 1 en 2. Vaak is er hier geen sprake van coördinatie of communicatie die deze gevarieerde inspanningen met elkaar zouden kunnen verbinden. Maar al te vaak is er sprake van duplicatie, isolement en is de effectiviteit ver te zoeken. Het gevolg is dat maar een klein gedeelte van de kerk betrokken is bij de activiteiten. De

...Grafiek 4...

beweging houdt ook niet lang stand. Wat rest zijn de vragen. Wat hebben we hiermee bereikt? Waar staan we nu? Wat gaan we hierna doen?

'Maar in steden waar de kerk een strategisch proces aandurft – een proces waarmee de kerk het Lichaam van Christus op één lijn krijgt; de middelen bijeenbrengt en die nauwlettend in het oog houdt; de energie bundelt, in een poging om haar zendingsveld strategisch te benaderen; zich richt op het 'verzadigen' van de stad en haar groepen met haar boodschap, door middel van de aanwezigheid van de kerk – ja, dan zijn belangrijke resultaten mogelijk!'

Kwadrant 4 is geen doel op zichzelf, zegt Dennison. 'De activiteiten in dit kwadrant zijn niet superieur aan de activiteiten in de andere categorieën, want voor het bereiken van de stad zijn de gecombineerde inspanningen van alle vier de kwadranten nodig.' Wel benadrukt kwadrant 4 dat er voor het bereiken van de stad leiders op stadsniveau klaar moeten staan; er de hoogste prioriteit moet worden gegeven aan het stellen van doelen en aan een alles omvattende strategie. Als gevolg daarvan maakt het de weg vrij voor effectievere invoering en afstemming van de tactieken en activiteiten in de categorieën 1 tot 3.

Het bereiken van een hele stad is een ambitieuze onderneming. Dat is alleen mogelijk als de hele kerk meedoet. Elk segment van het Lichaam van Christus ter plaatse zal een bijdrage moeten leveren. 'Alleen de hele kerk en haar leiders kunnen de vele onderdelen samenvoegen tot een raamwerk en een proces in gang zetten om het doel te bereiken. Slechts de kerk met al haar plaatselijke, denominationele en parakerkbedieningen die als eenheid optreedt, kan op het sterkteniveau en effectiviteit komen dat hoop kan bieden op de transformatie van de stad. Uitsluitend het Lichaam van Christus dat als een geheel optreedt, kan de grote Opdracht tot een goed einde brengen.'

Een samenhangende strategie

'Het bereiken van de stad is een doorgaand proces van het mobiliseren van het hele Lichaam van Christus in een bepaald geografisch gebied, om te komen tot een strategisch inschakelen van alle middelen voor het bereiken van de hele stad met het hele evangelie met als resultaat de verlossing van de samenleving en de transformatie van de stad.' Zo'n samenhangende strategie zou volgens Dennison uit de volgende onderdelen moeten bestaan.

1. *Visualisering van een samenhangend doel* voor een hele stad, regio, mensengroep, natie en voor alle naties.
2. *Volledige mobilisatie* van het hele Lichaam van Christus, die alle plaatselijke kerken en gemeenten omvat, denominaties, zendingsorganisaties en andere parakerkelijke bedieningen rond dit gezamenlijke doel.
3. *Vitale informatie* over de huidige status van de kerk, inclusief het aantal en de locatie van de gemeenten, de groeicijfers voor alle groepen, de methodologieën die bewezen hebben effectief te zijn, de mate van openheid voor het evangelie van de verschillende sociale groepen en andere relevante statistieken.
4. *Virtuele bezetting* van het doelgebied (buurten, wijken, steden) door toegewijde cellen van gelovigen (kerken, gemeenten).
5. *Volharding in het bereiken van het doel van 'saturation church planting* (het stichten van gemeenten tot een verzadigingspunt) in tegenstelling tot eenmalige inspanningen die niet uiteindelijk worden gevolgd door volledige bereiking van het gebied.'
6. *Alles moeten worden ingebed door gebed en door voorbede* die bolwerken slechten en het Lichaam van Christus kracht verlenen.
7. *Het resultaat: de verlossing en transformatie* van de stad, stam, natie of land tot discipelschap van onze Heer.

Van binnen naar buiten en van beneden naar boven

'City transformation' (de transformatie van een stad). Wat is het niet! Jim Herrington: 'Het is geen Utopia – een perfecte plaats waar zonde niet bestaat en ook geen lijden. Zonde en lijden zullen altijd onderdeel zijn van onze aardse ervaring.' Wat is het dan wel? 'Transformatie is het voeren van een geestelijke oorlog met de vijand en zien dat de Kerk van Jezus Christus als een instrument wordt gebruikt om een factor van betekenis te zijn die de doorslag geeft in die oorlog. De kerk oefent daarbij invloed uit en bezit de autoriteit door haar leven in heiligheid, liefde en compassie voor een verloren en stervende wereld.'
Wie moeten dat gaan doen? En hoe?

'Transformatie is een 'inside-out'- (van binnen naar buiten) en een 'downside-up'- (van beneden naar boven) proces. Door het bereiken van een kritische massa gelovigen - die zo vol zijn van het evangelie van Christus dat ze alles veranderen – familie, werkomgeving, scholen, zakenleven. Wanneer deze kritische massa zichtbaar is gemaakt, brengt de kracht van God grote veranderingen in de problemen die onze steden teisteren: armoede, misdaad, verslavingen, bendes, scheidingen, geweld – en een verheugende stijging van zaken die het Koninkrijk van God kenmerken: genade, gerechtigheid, voorspoed (vooral voor de armen) en compassie.'

Daar is meer voor nodig dan een intentieverklaring. Willen onze steden een transformatie doormaken dan zal de kwaliteit en de intensiteit van het discipelschap in de gemeenten moeten veranderen, zegt Herrington. Alles begint bij een *persoonlijke* transformatie. 'Pijnloze bekeringen lopen zelden uit op een leven van radicale gehoorzaamheid aan Jezus en Zijn onderwijs.'

Er zijn veel 'christenen' in Amerika, maar er is een schrijnend gebrek aan 'getransformeerde discipelen' die de uitdaging aankunnen en die de taak van het voortbrengen van transformatie tot een goed einde kunnen brengen, zegt Herrington. De steden kunnen alleen maar worden bereikt als gemeenten evangeliseren. Maar daar wringt de schoen nu juist. Veel kerken en gemeenten stagneren in hun missie omdat ze wachten tot de leden geestelijk volwassen genoeg zijn om te gaan evangeliseren. 'Getransformeerd discipelschap komt niet alleen tot stand in een beschermde 'kloosterachtige' omgeving die contemplatief is ingesteld', zegt Herrington. De leden moeten er op uit gaan in de echte wereld.

De stadskerk die transformatie uitstelt totdat de persoonlijke levens en dat van de gemeenten op orde zijn verstart. 'We moeten gelijktijdig op drie niveaus aan transformatie werken: persoonlijk, op gemeenteniveau en in de gemeenschap, niet opeenvolgend, anders zullen we nooit 'goed genoeg' zijn om uit te stijgen boven het gemeentelijke om tot de transformatie van de samenleving te komen.'

Transformatie staat of valt ook met verandering van de instelling van de leiders. Transformatie begint bij de leiders, de voorgangers. Pas als de voorgangers een persoonlijke transformatie doormaken kan er iets veranderen. Ze betalen daarvoor soms wel een hoge prijs. Herrington kent voorgangers die Gods stem verstonden en een paradigmawisseling ten aanzien van transformatie van de stad in hun gemeente wisten te bewerken. Vaak kregen deze voorgangers tegenstand en vervolging te lijden vanuit hun gemeenten. Voordat de transformatie in hun gemeente was voltooid, verlieten voorgangers ontmoedigd en verslagen hun gemeente.

De transformatie van de gemeente

Zelfs het voortbrengen van volwassen discipelen brengt een gemeente nog niet tot transformatie. Deze discipelen moeten als een Lichaam van Christus in de stad samenwerken.

George Otis onderzocht wat er gebeurde in steden die een grote verandering doormaakten. In zijn boek 'Informed Intercession' beschrijft hij sleutelprincipes die hij in deze steden zag werken.

Volhardende leiders

In steden die een transformatie doormaakten, zoals Cali, Kiambu en Almolonga, ontdekte Otis dat daar vooral het principe van volhardend leiderschap zichtbaar was. In elke getransformeerde stad maakten leiders een persoonlijke transformatie en een hernieuwde onderwerping aan de heerschappij van Christus en aan Zijn werk door.

Vurig, verenigd gebed

In elke stad die op z'n kop werd gezet bestond ook een uitgebreide gebedsbeweging, die in kleine groepen begon en uitliep op grote groepen die specifiek baden voor de noden in de stad. Otis: 'In elk van onze onderzoeken, kwamen doorbraken tot stand als voorbidders gezamenlijk voor specifieke noden baden.'

Verzoening

Toen voorganger Julio Ruibal en zijn vrouw in 1978 naar Cali verhuisden waren ze ontmoedigd door de grote duisternis in de stad. Vooral Julio was verontwaardigd door de houding van zijn medevoorgangers en hij trok zich terug uit de wekelijkse bijeenkomst van voorgangers. Otis: 'In een tijd van vasten sprak de Heer tot Julio: 'Je hebt het recht niet om je aangevallen te voelen. Je moet vergeven'. Dus ging Julio naar elke voorganger apart terug en maakte de dingen in orde. Ze konden het zich niet veroorloven elkaar links te laten liggen – niet waar hun stad voor zulke grote problemen stond.'

Sociale verzoening

Zodra er binnen de gemeenten verzoening plaats vindt, kun je verwachten dat het ook in elk aspect van de samenleving zichtbaar wordt. Dan denken we misschien het eerst aan verzoening tussen rassen, maar het gaat verder: het is een sociale verzoening!

John Dawson somt in zijn boek 'Healing America's Wounds' een aantal conflicten en verstoorde relaties op:

- Ras tegenover ras
- Klasse tegenover klasse
- Cultuur tegenover cultuur
- Geslacht tegenover geslacht (vrouwen die geen carrière kunnen maken omdat mannen dat verhinderen)
- Regio tegenover regio
- Religie tegenover religie (moslims versus christenen)
- Denominatie tegenover denominatie (rooms-katholieken versus protestanten)
- Onderneming tegenover onderneming (grootbedrijf versus de kleine winkel)
- Ideologie tegenover ideologie (rechts versus links in de politiek)
- Nationaliteit tegenover nationaliteit (Nederlands versus Marokkaans)
- Generatie tegenover generatie (oud versus jong)
- Gezin tegenover gezin (buren versus buren)

De Bijbel roept ons op om verzoening teweeg te brengen. De kansen om dat te kunnen doen liggen voor het opscheppen in de samenleving.

Wie leiden de leiders?

Hebben de voorstanders van de stadskerk een punt als ze vinden dat kerken te weinig de handen ineen slaan om de steden te bereiken met het evangelie? Ik denk van wel. O, ik heb zelf ook jaren meegewerkt in een werkgroep met vertegenwoordigers van een aantal kerken om mijn eigen stad met het evangelie te bereiken. Je kent het wel: een Paasjubel, een kraam op de kerstmarkt, een lunch voor de voorgangers, enz. Maar een gezamenlijke aanpak? Nou, nee! Zijn wij een uitzondering? Helaas niet! Dat kerken te hooi en te gras activiteiten ontplooiën is regel. Zo eerlijk moet ik zijn. Om uit de impasse te komen moet de Kerk in de stad zichzelf gaan zien als een levende, de hele stad bestrijkende eenheid, die een leiderschapsinfrastructuur in het leven roept die de vele individuele gemeenten krachtig in staat stelt autonoom en toch in samenwerking te functioneren. Pas dan kan er iets wezenlijks tot stand komen.

Jim Herrington beschrijft hoe zijn stad, Houston, rijp werd gemaakt voor stadstransformatie. Het begon met zeven voorgangers die wekelijks samenkwamen om te bidden. Ze kregen de indruk dat God hen riep om de stad te dienen als katalysators en uitdragers van visie voor het transformatieproces van Houston. De groep bestudeerde de processen die andere steden al hadden doorgemaakt. De visie sloeg aan en andere voorgangers sloten zich aan bij de groep. Maar het overdragen van visie moet op zeker moment wel leiden tot een resultaat. De groep zag haar rol als katalysator van informele aard. En het leiderschap tijdelijk. Er moest uit de groep van voorgangers een leidersteam worden gevormd dat het proces zou moeten versnellen en een duidelijke strategie ontwerpen en uitstippelen. In 1998 vond een gebedsbijeenkomst plaats waar 175 leiders uit negen denominaties en elf taal- en cultuurgroepen aanwezig waren. En waar voor was gebeden gebeurde: God sprak tot de harten van achttien personen die de hele breedte van de kerk in Houston vertegenwoordigden. In een moment van door de Geest bewerkte eenheid gingen alle voorgangers rond dit team staan en baden voor hen. 'Herrington: 'Er was in die bijeenkomst een groep van voorgangers ontstaan die door iedereen werden erkend als degenen door wie de andere voorgangers zich zouden laten leiden. ' Ging alles vanaf dat moment van een leien dakje? Nee! Er waren nog drie hobbels te nemen. De eerste betrof de relatie tussen enkele sleutelleiders in de stad. De tweede was de rol van de voorgangers die een sleutelrol vervulden in het beïnvloeden van het proces en die in het werk geloofden, maar die niet in staat waren, of dat niet wilden, de nodige geestelijke en praktische leiding in het proces te bieden. De derde hindernis die moest worden genomen betrof de rol van voorbidders.

Het mobiliseren van een dienaarsteam

Nu kwam het er op aan een aantal parakerkelijke organisaties in Houston warm te krijgen voor het project van stadstransformatie. Er moest onbegrip tussen groepen worden weggenomen. Soms probeerde de vijand verwarring te zaaien door misbruik te maken van de karaktereigenschappen en het geloof waarin gelovigen van elkaar verschillen. Herrington: 'Telkens als er een probleem was, nam een van ons, in plaats van de vijand z'n gang te laten gaan, de telefoon op en zei dan: 'Je gelooft niet wat ik vandaag weer heb gehoord'.

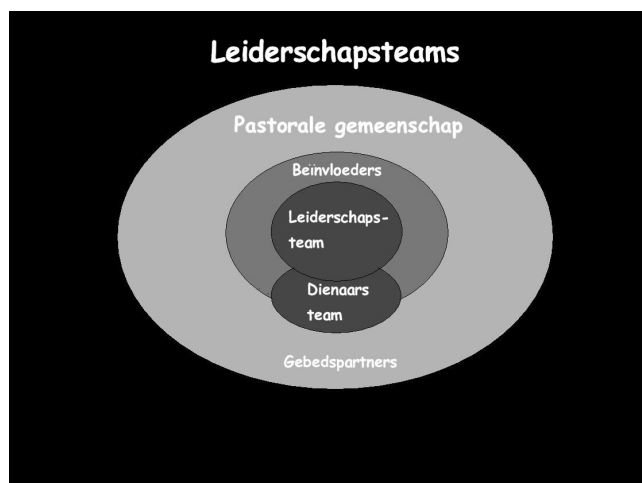
Een van de grootste uitdagingen in de beginfasen van het ontwikkelen van een infrastructuur voor de stadskerk is het samenbrengen van diverse leiders uit de hele stad in een hechte duurzame relatie, waaruit een toewijding aan een strategie dient te ontstaan. 'De reden waarom de meeste personen, gemeenten, denominaties en bedieningen afzonderlijk werken is omdat samenwerken zo moeilijk is.'

Aan de transformatie van de stad hangt een prijskaartje!

In elke stad zijn een of meerdere voorgangers, vooral die van grote gemeenten, die veel invloed hebben op een groot deel van de gelovigen in de stad. Om de hele stad te kunnen bereiken moeten deze leiders bij het proces worden betrokken. In Houston nemen ze bijvoorbeeld zitting in een adviesteam van voorgangers die veel invloed hebben en die adviezen geven, maar die niet bij de dagelijkse leiding betrokken zijn.

Voorbede

Een andere groep die werd ingeschakeld bij het proces waren de mensen met een roeping voor voorbede. 'De rol van de voorbidders in de inspanningen om de stad te bereiken moet niet worden onderschat of van minder waarde geacht. De stadskerk wordt geboren in het hart van voorbidders en kan alleen stand houden door gebed.' Herrington komt tot het volgende 'lijstje' voor de verschillende leiderschapsrollen in het transformatieproces (zie diagram 5).

...Diagram 5...

Katalysators en de overbrengers van de visie. Over het algemeen nemen zij het voortouw om de kerk tot het transformatieproces te bewegen. Meestal vormen zij het team dat de visie overbrengt, informele leiders die eenheid in de stad willen. Is het leidersteam eenmaal gevormd dan heft deze groep zichzelf op.

Het leidersteam wordt samengesteld als een belangrijk deel van de voorgangers Gods roeping bevestigt op de levens van degenen die het geestelijke en praktische leiderschap willen bieden dat in het proces nodig is. Aanvankelijk vormen ze

een kerngroep van leiders en zullen ze op den duur het team uitbreiden en proberen hun gezamenlijke invloed proberen te verbreden en de hele kerk in de stad mobiliseren om het doel van transformatie van de gemeenschap te bereiken.

Het dienaarsteam wordt samengesteld door het leidersteam om hand en spandiensten te verlenen in een aantal gebieden waar daar grote behoefte aan is. Dat kan zijn: onderzoek, het mobiliseren van gebedsteams, het bewerken van verzoening tussen personen en groepen en andere activiteiten die het strategieproces kunnen dienen. Dit team bestaat over het algemeen uit voorgangers, bedieningsleiders, gebedsleiders en mannen en vrouwen die over verschillende technische vaardigheden beschikken.

Beïnvloeders zijn die voorgangers en bedieningsleiders naar wie geluisterd wordt in de kerkgemeenschap en die een prominente rol vervullen. Hoewel ze niet bij de dagelijkse leiding betrokken zijn in het proces van het bereiken van de stad, is hun relatie met het leidersteam van doorslaggevend belang voor het succes van de inspanningen. Deze mensen wenden hun invloed aan ten bate van de relaties met de geestelijke leiders van de stadskerk.

Voorbidders vervullen een essentiële rol in het bereiken van de stad. Ze vertegenwoordigen veel personen, denominaties en netwerken en daarom is het van groot belang de communicatielijnen met hen open te houden.

Beginnen met het einde

Het klinkt tegendraads, maar wie het proces van de transformatie van een stad in gang wil zetten begint bij het einde...Dennison vat het proces samen in grafiek 6. Het proces begint met het overbrengen van de missie. Het proces bestaat uit de volgende fases:

...Grafiek 6...

- 1. Overbrengen van de missie** (wakker maken van leiders). Leiders moeten wakker worden gemaakt voor Gods liefde voor de stad, de bijbelse missie van de kerk in de stad en de huidige situatie waarin de kerk zich bevindt. Dit informele team bereidt de weg voor de 'stadsouderlingen' of het stadsleidersteam. Elk lid heeft een relatie met en vormt een brug naar de verschillende delen van de christelijke gemeenschap in de stad. Het team moet bij voorkeur multi-etnisch, multi-denominatieel zijn samengesteld

en zowel mannelijke als vrouwelijke leden hebben. Zij leggen de basis voor het proces van transformatie. Ze komen samen om te bidden, te aanbidden en verzamelen enige basisinformatie en krijgen al doende steeds meer zicht op de hoofdlijnen van een belangrijke, samenhangende visie voor het bereiken van hun stad. De maanden die volgen spreken ze met zoveel mogelijk leiders in de stad over de visie voor de stadskerk. Deze groep zuivert ook de weg van mogelijke struikelblokken voor de nog te ontwikkelen strategie. Ze beantwoordt vragen, knoopt relaties aan met belangrijke leiders en roept vergaderingen samen. Deze mannen en vrouwen moeten het vertrouwen genieten van anderen. Ze zullen goed overweg moeten kunnen met leiders van de verschillende stromingen in de Kerk. Want zij zullen een groep voorgangers en andere leiders bij elkaar moeten kunnen brengen die de etnische, denominationele en geografische diversiteit van de stad vertegenwoordigen en die het proces op dit punt kunnen maken of breken. De tijd komt dat dit team het stokje overgeeft aan degenen die worden bevestigd als de ouderlingen die verantwoordelijk worden voor de invoering van het project.

- 2. Het leiderschapsteam.** De totale gemeenschap van voorgangers stelt de herderleiders aan en geeft die volmacht voor de stadskerk. Het team dat in punt 1 wordt genoemd dient zich steeds af te vragen: 'Wie spreekt tot de verschillende stromingen in de Kerk in onze stad? Wie is door de Heer geroepen en gezalfd om een ouderling van onze stad te zijn? Wie is in staat een strategie voor het bereiken van de stad op poten te zetten?' Hier is een ruime blik nodig, want de leiders die worden gezocht kunnen zowel voorgangers van grote gemeenten zijn als leiders van denominaties en parakerkelijke organisaties, christelijke leiders uit de zakenwereld of de overheid. Het is geen ingewikkelde vraag en wie een eerlijk antwoord zoekt kan verwachten dat de echte leiders van de Kerk vanzelf boven zullen komen drijven. Vaak zullen keer op keer dezelfde namen worden genoemd.

3. **Onderzoek** (vaststellen van de huidige toestand) – Het leiderschapsteam (herderleiders) stelt het researchproces in werking zodat een inventaris kan worden gemaakt en een plaatje kan worden geschetst van de huidige status en toestand van de stad en de Kerk.
4. **Bijeenroepen van het hele presbyterium.** Met de resultaten van het onderzoek in de hand roepen de herderleiders de voorgangers bij elkaar om samen Gods visie voor de stad te zoeken en te spreken over de realiteit van de stad. Het proces van het bereiken van de stad is nu in een stroomversnelling gekomen. De vraag: wat is er nodig om de muren van de stad te herbouwen, staat bovenaan de agenda. Iedereen loopt nu in dezelfde richting. Het leiderschapsteam roept een zogenoemde voorbereidingsvergadering samen. De trein staat op de rails en de leiders zullen hem in gang moeten zetten. De data van het onderzoek worden biddend uitgeplozen. Wat zegt God tegen ons? Waar gaat God heen? Hoe werkt Hij in onze stad? Wat zijn de gebieden waar de nood het grootst is? Waarom zijn de dingen zoals ze zijn? Hierop moet een antwoord komen want spoedig moeten belangrijke doelen in het proces van het bereiken van de stad worden gesteld op basis van deze vragen.
5. **Strategische planning** (het bepalen van de doelen). De herderleiders en de voorgangers blijven voortdurend Gods aangezicht zoeken zodat duidelijk wordt welke plannen Hij heeft voor de stad. De contouren van een samenhangend plan voor de stad worden zichtbaar.
6. **Het eerste congres** (de doelen zijn bekend). De hele gemeenschap van christelijke leiders van de stad komt op uitnodiging van het leiderschapsteam samen om Gods visie en doelen voor de stad helder te krijgen en om zich toe te wijden aan bepaalde topprioriteitdoelen die moeten leiden tot een toenemende bekering van de samenleving en transformatie van de stad. Bekend gemaakt worden: de visie, de aard van de noodzakelijke paradigmawisselingen, de uitkomsten van de onderzoeken. Ook wordt gewezen op de noodzaak van geestelijke oorlogvoering en voorbede. Deze bijeenkomst markeert de laatste stap in de voorbereiding op het proces van het bereiken van de stad. Maar de hele bijeenkomst moet leiden tot het stellen van specifieke doelen. Een proces zonder specifieke, meetbare, getalsmatige, tijdgebonden doelen is per definitie *geen* strategie. Het Lichaam van Christus dat zich toewijdt aan door God gegeven doelen is zonder meer het belangrijkste ingrediënt van elke inspanning om een stad te bereiken en transformatie te bewerken,
7. **Modellen worden gepresenteerd, de implementatie begint.** De prioriteit verschuift van *voorbereiding* van de stad op de transformatie *naar volop bezig zijn* daarmee. Hoewel alles nu op de implementatie is gericht, gaat de Kerk door met het speuren naar leiders en die mandaat te verlenen. Ook wordt regelmatig de vinger aan de pols gehouden van de huidige toestand van de stad door middel van het verzamelen van informatie en wordt ook verder gegaan met het mobiliseren van gebed door de hele stad heen. Elke groep van kerken, elke plaatselijke gemeente en elke parakerkelijke organisatie blijft eigen doelen stellen en eigen plannen uitvoeren, maar die zullen alleen nog maar een hefboomwerking hebben op doelen die door het congres zijn gesteld. Elk onderdeel kan groeien en haar deel van het oogstveld overbrengen in harmonie met alle andere spelers. Kijk ook naar andere kerken en gemeenten. Welk soort groei kennen ze? Door bekering, overkomst uit andere gemeenten, biologisch? Wie komen er binnen? Getrouwde stellen, Generatie X, boomers, jonge gezinnen, alleengaanden? Laat de voorbeelden van geloof (de juiste dingen doen) en effectiviteit (de juiste dingen goed doen) zien. Vaak is alles dat

nodig is om de stad te bereiken al in de stad aanwezig! Vraag en blijf vragen!
Zoek en blijf dat doen.

8. **Uitwerkingscongressen** (evaluatie). Het echte werk van het bereiken van de stad begint na het eerste congres, elke groep ontwikkelt haar eigen doelen en plannen en die worden gespiegeld aan de algemene doelen. Het leiderschapsteam waakt over de visie en maakt zich gereed voor de tweede cyclus van dit zich herhalende proces. Bij de tweede en de volgende congressen, worden de vorderingen geëvalueerd, aanvullingen gedaan en nieuwe doelen voorgesteld en/of oude doelen opnieuw vastgesteld. Het proces dat moet leiden tot het bereiken van de hele stad is niet star, maar een zich steeds herhalende cyclus. Grijp niet terug op beproefde tactieken! Gegevens uit onderzoeken verouderen snel en moeten worden geherwaardeerd. Doelen moeten worden geëvalueerd om vast te kunnen stellen of ze wel of niet werden gehaald. Nieuwe bedieningen die effectiever zijn moeten kunnen worden ingepast.

De stad die er niet klaar voor was

'City Reaching' eindigt met een verhaal van een kleine stad in Amerika in het begin van de jaren negentig. De stad beleefde een unieke en krachtige komst van God, met als gevolg dat in enkele weken tienduizenden mensen tot geloof in Jezus Christus kwamen. Overweldigd door de enorme omvang van de oogst waren de plaatselijke voorgangers niet in staat de nieuwe bekeerlingen effectief op te nemen in het leven van hun gemeenten. Dus de oudsten van de stad namen wat hen een logische stap leek. Zeker als je met aardse wijsheid rekening wilt houden: ze stopten met de manier die bekeerlingen opleverde. Het effect was dat ze de opwekking afbliezen! Ze haalden de 'combines' weg van de velden, hoewel er toch alle reden was te geloven dat er nog een grote oogst binnen te halen was. Er waren genoeg oogstmachines, maar te weinig vrachtauto's om het graan af te voeren en te weinig silo's om de geweldige oogst op te slaan.

Snap je het? Het is niet zo dat God geen grote oogst wil. En het is ook niet zo dat de oogst nog niet rijp is om binnengehaald te worden. Het is zelfs niet zo dat Hij ons de oogst niet gunt. Het is een keiharde waarheid dat we er niet klaar voor zijn en niet capabel de oogst binnen te halen en te blijven oogsten als het is begonnen.